

16. Samengestelde voorzetsels

De enkelvoudige voorzetsels gaan regelmatig vaste verbindingen met naamwoorden, soms ook met andere voorzetsels, die als geheel weer als voorzetsel functioneren. Enkele van de belangrijkste zijn, gerangschikt naar het eerste element, de volgende.

1. samengesteld met כּ

1.1. בְּתוֹךְ ↑

בְּתוֹךְ betekent "midden, centrum," en de samengestelde prepositie "te midden van."

[1]	Gen. 3:3	הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ-הַגֵּן						
		hā-	ceš	ʾāšer	bətōk	ha-	ggān	
		de	boom	REL.	te midden van	de	tuin	
		de boom, die midden in de tuin staat						

1.2. בְּגִלְלָהּ ↑

בְּגִלְלָהּ betekent "wegens." De afleiding van het tweede element is onzeker.

[2]	Gen. 39:5	וַיְבָרֶךְ יְיָ אֶת-בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלְלָהּ יוֹסֵף								
		wa-	ybāreḵ	yy	ʾet	bēt	ha-	mmiṣrī	biglal	yōsef
		en	hij zegende	de Eeuwige	OBJ.	huis	de	Egyptenaar	om wille van	Josef
		En de Eeuwige zegende het huis van de Egyptenaar om wille van Josef								

1.3. בְּיַד ↑

בְּיַד is samengesteld met het veel voorkomende woord יָד, "hand." De samenstelling betekent letterlijk "in de hand van," maar dit voorzetsel wordt vaak gebruikt met de betekenis "bij," en, mogelijk minder te verwachten, "door."

[3]	Num. 15:23	אֵת כָּל-אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּיַד-מֹשֶׁה								
		ʾet	kol	ʾāšer	šiwwā	yy	ʾalēḵem	bəyad	mošē	
		OBJ.	geheel	REL.	hij beval	de Eeuwige	aan jullie	door middel van	Mosje	
		alles wat de Eeuwige julie beval door middel van Mosje								

1.4. בְּעִבּוֹר ↑

בְּעִבּוֹר komt een enkele maal op zichzelf voor met de betekenis "opbrengst," terwijl de verbinding בְּעִבּוֹר vrij gebruikelijk is in de betekenis "wegens."

[4]	Gen. 8:21	לְקַלְלָהּ עוֹד אֶת-הָאָדָמָה בְּעִבּוֹר הָאָדָם								
		l-	qallel	ʿōd	ʾet	hā-	ʾādāmā	baʿābūr	hā-	ʾādām
		om te	vervloeken	nog	OBJ.	de	aarde	wegens	de	mens

om de aardbodem nogmaals te vervloeken vanwege de mensen

2. samengesteld met לָפְנֵי

2.1. לָפְנֵי ↑

Met פְּנִים, "gezicht," samengesteld is de prepositie לָפְנֵי, die zowel ruimtelijk als in de tijd "voor" kan betekenen.

[5]	Gen. 23:12	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה אַבְרָהָם לְפָנֵי עַם הָאָרֶץ						
		wa-	yyištahū	ʾabrāhām	lipnē	ʿam	hā-	ʾareṣ
		en	hij boog	Avraham	voor	volk	het	land
		Avraham boog zich voor de bevolking van het land						
[6]	Gen. 27:10	לְפָנֵי מוֹתוֹ						
		lipnē			mōtō			
		voor			zijn dood			
		voor zijn dood (i.e. voorafgaand aan zijn dood)						

2.2. לְקָרָאתָ ↑

לְקָרָאתָ is samengesteld met een infinitief van de wortel קרא, "ontmoeten," en betekent "tegemeet," of, wanneer er geen beweging wordt omschreven, "tegenover." Wanneer het om een vijandige ontmoeting gaat kunnen andere vertalingen beter zijn.

[7]	Gen. 24:17	וַיֵּרָץ הָעֶבֶד לְקָרָאתָהּ								
		wa-	yyārōṣ	hā-	ʿēbēd	liqrātāh				
		en	hij liep snel	de	dienaar	haar tegemoet				
		en de dienaar liep haar snel tegemoet								
[8]	Dt. 1:44	וַיֵּצֵא הָאֱמֹרִי ... לְקָרָאתְכֶם וַיִּרְדְּפוּ אֶתְכֶם								
		wa-	yyeṣē	hā-	ʿēmorī	liqratkēm	wa-	yyirdāpū	ʿetkēm	
		en	hij trok uit	de	Amoriet	jullie tegemoet	en	zij achtervolgden	OBJ. jullie	
		De Amorieten ... zijn tegen u uitgerukt, en ze hebben u achtervolgd								

2.3. לְמַעַן ↑

לְמַעַן komt alleen in de verbinding met לָפְנֵי voor, en de samenstelling betekent "om wille van."

[9]	1 Ko. 11:32	וְהַשִּׁבְטָה אֶחָד יְהִי־לּוֹ לְמַעַן עַבְדֵי דָוִד									
		wə-	ha-	ššebeṭ	hā-	ʿēhād	yihyē	llō	ləmaʿan	ʿabdī	dāwid
		en	de	stam	de	ene	hij zal zijn	voor hem	om wille van	mijn knecht	David
		Maar één stam zal voor hem zijn, omwille van Mijn dienaar David									

3. samengesteld met לָפְנֵי

3.1. כָּפִי ↑

כָּפִי is samengesteld met het veel voorkomende woord פֶּה "mond." Letterlijk betekent de verbinding dus "zoals de mond van ...," "in overeenkomst met de uitspraak van ...". De samenstelling kan echter met de betekenis "volgens, in overeenstemming met" gebruikt worden.

[10]	Lev. 25:52	כָּפִי שָׁנָיו יָשִׁיב אֶת־גְּאֻלָּתוֹ				
		kāpī	šānāw	yāšīb	ʿet	gəʿullātō
		volgens	zijn jaren	hij zal terugbrengen	OBJ.	zijn losprijs
		hij moet de losprijs in overeenstemming met de bijbehorende jaren terugbetalen				

4. samengesteld met מִן

4.1. מִפְּנֵי ↑

מִפְּנֵי, ook met פְּנִים, "gezicht," samengesteld, kan zowel "weg van," als "wegens" betekenen.

[11]	Gen. 36:6	וַיֵּלֶךְ אֶל־אֶרֶץ מִפְּנֵי יַעֲקֹב אָחִיו						
		wa-	yyelēk	ʿel	ʿeṛeš	mippənē	yaʿāqob	ʾāhīw
		en	hij ging	naar	land	weg van	Jaaqov	zijn broer
		en hij ging van zijn broeder Jaaqov weg, naar een (ander) land.						

[12]	Gen. 7:7	וַיָּבֵא נֹחַ ... אֶל־הַתְּבֵינָה מִפְּנֵי מֵי הַמָּבּוּל									
		wa-	yyābō	noaḥ	ʿel	ha-	ttebā	mippənē	mē	ha-	mmabbūl
		en	hij ging	Noach	naar	de	ark	vanwege	water	de	vloed
		En Noach ging ... in de ark vanwege het water van de vloed									

5. samengesteld met עַל

5.1. עַל פְּנֵי ↑

Ook עַל פְּנֵי is met פְּנִים, "gezicht," samengesteld. Uitgaande van deze betekenis kan, o.a. bij personen, de verbinding "voor," ook "aan de voorkant van," betekenen. Uitgaande van een betekenis "oppervlak" voor פְּנִים betekent de samenstelling zoiets als "boven/op het oppervlak van."

[13]	Gen. 1:2	עַל־פְּנֵי הַמַּיִם		
		ʿal-pənē	ha-	mmáyim
		boven	het	water
		boven het water		

[14]	Ps. 9:20	יִשְׁפְּטוּ גּוֹיִם עַל־פְּנֵיךָ		
		yiššāpəṭū	gōyim	ʿal-pānēkā
		zij zullen geoordeeld worden	volkeren	voor U
		Mogen de volken berecht worden in Uw aanwezigheid		

6. samengesteld met עַד

6.1. בְּלִעְדֵי ↑

Het voorzetsel **בְּלֹא** is samengesteld uit de negatie **בִּלְ** en het voorzetsel **עַד**. Het betekent "zonder, afgezien van." Het komt ook voor met nog weer daaraan toegevoegd de prepositie **מִן**, met dezelfde betekenis.

[15]	Gen. 41:44	וּבְלֹאֲדֵיךָ לְאִירִים אִישׁ אֶת־יָדוֹ									
		ū-	bil ^c ādēkā	lō	yārīm	ʾiš	ʿet	yādō			
		en	zonder jou	niet	hij zal optillen	man	OBJ.	zijn hand			
		en zonder dat jij het wil zal niemand zijn hand mogen optillen									
[16]	2 Sam. 22:32	כִּי מִי־אֵל מִבְּלֹעֲדֵי יְיָ וּמִי צֹר מִבְּלֹעֲדֵי אֱלֹהֵינוּ									
		kī	mī	ʿel	mibbal ^c ādē	yy	ū-	mī	šūr	mibbal ^c ādē	ʾēlohēnū
		want	wie	god	behalve	de Eeuwige	en	wie	rots	behalve	onze God
		Want wie is God behalve de Eeuwige, wie is een rots buiten onze God?									